

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Litere
1.3 Departamentul	Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclu de studii ¹⁾	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Etnologie (lb. maghiară)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLD2122 Vestimentația ca obiect și mesaj							
2.2 Titularul activităților de curs	Dr. Tötszegi Tekla							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Dr. Tötszegi Tekla							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II.	2.6 Tipul de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾	DS
							Obligativitate ³⁾	DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					19
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					19
Tutoriat					3
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	58				
3.8 Total ore pe semestru	100				
3.9 Numărul de credite ⁴⁾	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	• Sală echipată cu calculator, proiector, tablă
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> C1.1. Utilizarea cunoștințelor de bază ale unei științe umaniste sau sociale, precum și a principiilor generale ale interdisciplinarității C2.2. Explicarea prin contextualizare multiplă a faptelor culturale C4.2. Determinarea importanței teoriilor etnologice în context istoric și a impactului lor asupra culturii umane C6.2. Utilizarea cunoștințelor de bază referitoare la procesul de aculturație pentru interpretarea unor situații sociale concrete în contextul globalizării C4.3. Definirea, descrierea și rezolvarea de principiu a problemelor etnologice în raport cu alte discipline umaniste C1.4. Evaluarea utilității conceptelor și a metodelor specifice unei științe umaniste sau sociale pentru interpretarea unor fapte sau fenomene culturale C1.5. Analiza interdisciplinară a unui concept socio-cultural
-------------------------	--

Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • C.1. Utilizarea aparatului conceptual și metodologic de bază al unei științe umaniste sau sociale și a mecanismelor de integrare a contribuțiilor diverselor discipline sociale și umaniste într-o abordare interdisciplinară, riguroasă logic și conceptual • C.2. Analiza din perspective multiple (retorică, de conținut, contextuală etc.) a faptelor culturale de diverse niveluri și proveniențe (creații artistice, discursuri publice, cultură de masă, culturi și sub-culturi comunitare) • C.4. Identificarea, analiza și clasificarea fenomenelor culturale cu relevanță etnologică în contexte multiple (local, regional, național, global)
-------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Scopul disciplinei este de a introduce studenții în teoria, metodologia și bibliografia muzeologiei.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Clarificarea noțiunilor de bază: muzeu, muzeologie, instituție culturală, locul muzeologiei în cadrul științelor umaniste. • Cursul își propune familiarizarea studenților cu principalele funcții ale muzeului modern (1. cercetare-constituire și dezvoltare a patrimoniului, 2. conservare-restaurare, 3. valorificare cultural-educativă a patrimoniului muzeal).

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Locul învelirii corpului în sistemul necesităților umane. Rolul condițiilor ecologice, naturale, psiho-fizice și sociale în organizarea vestimentației	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Îmbrăcămintea și comunicarea. Funcția de autoexprimare a formelor de îmbrăcăminte individuală și funcția de semnalizare a portului comunitar	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Conceptul portului popular. Funcția de obiect și cea de comunicare ale portului popular conform structuralismului funcțional. Ierarhizarea funcțiilor, funcții dominante și subordonate. Durabilitatea funcțiilor și instabilitatea obiectelor expresive. Schimbările sistemului de valori, oglindite în atașamentul omului față de piese de port anume. Port și identitate	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Sistemul obiectelor de port sub prisma valorilor sociale, ideologice și omenești și schimbările în timp și spațiu ale acestora	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Microstructura. Sistemul materialelor, originea și producerea acestora, răspândirea în timp și spațiu, calitatea, raritatea, valoarea economică. Symbolismul culorilor și a tehnicilor de realizare	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Sistemul istoric și geografic ale diferitelor tipuri de croi. Evoluția croiului. Croitorii	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Sistemul teritorial și istoric al tipurilor de haine	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Sistemul tehnicilor și stilurilor ornamentale, și problema semnificației ornamentelor	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Elemente cu valoare semiotică: calitate, frecvență, valoare economică	Prezentarea grupurilor de port regionale, analiza caracteristicilor acestora	
Structura portului popular maghiar I. Găteala capului: pieptănături, acoperitoare de cap	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	

Structura portului popular maghiar II. Îmbrăcămintea din pânză (lenjeria)	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Structura portului popular maghiar III. Piese de port din piele, din postav, din postav fin și din alte materiale subțiri	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Structura portului popular maghiar IV. Încălțăminte. Accesorii. Podoabe	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Regulile compoziționale ale portului: costumele diferitelor ocazii cotidiene și festive. Compoziția garderobelor și funcția comunicativă a acestora cu privire la relațiile oamenilor. Zestre proiectate pe întreaga viață. Forme de vestimentație bazate pe completare continuă (curentă)	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Caracteristicile porturilor regionale și cauzele formării acestora. Renunțarea la portul popular. Folclorismul vestimentației: funcții actuale	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
<p>Bibliografie BALÁZS Lajos – BÍRÓ Zoltán – BODÓ Julianna – GAGYI József – TÚROS Endre 1987 A lehető legszebb ruhában (Szempontok a paraszti öltözködési kultúra változásának vizsgálatához). In: BÍRÓ Zoltán – GAGYI József – PÉNTÉK János (szerk.): <i>Néphagyományok új környezetben. Tanulmányok a folklorizmus köréből</i>. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 211–228. BOGATIRJOV, Pjotr 1986 A viselet, mint jel. A morva–szlovák népviselet funkciói. <i>Folcloristica</i> 8. 91–186. BROBY- JOHANSEN, Rudolf 1969 <i>Az öltözködés története</i>. Budapest ENDREY Walter 1989 <i>Patyolat és posztó</i>. Budapest F. DÓZSA Katalin–SZATMÁRI Judi Anna–VÉR Eszter Virág 2016 <i>Divat, egyén, társadalom</i>. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó FLÓRIÁN Mária 1993 Úri és paraszti bőrruhák. A szücsvirágozás kezdetei. <i>Néprajzi Értesítő</i> LXXV. 1994 A céhes mesterek termékeinek árázása. "Tsak egy Mester Emberhez illő öltözet, s mertekletes élet módgya." In: Kisbán Eszter (szerk.): <i>Parasztkultúra, populáris kultúra és központi irányítás</i>. Budapest. 94–104. 2009 „A nép követte a szabást”. <i>Folyamatok a magyar paraszti öltözködés alakulásában. 17–19. századi viselettörténeti adatok tükrében</i>. Budapest FÜLEMILE Ágnes 1991 Megfigyelések a paraszti női viselet változásához Magyarországon Az I. világháborútól napjainkig. <i>Ethnographia</i> 102. 50–78. GAZDA Klára 1998 <i>A székely népviselet</i>. Budapest KLANICZAY GÁBOR - S. NAGY KATALIN 1982 <i>Divatszociológia</i>. Budapest KRESZ Mária 1956 <i>Magyar parasztviselet 1820–1867</i>. Budapest NAGY Jenő 1984 Adatok a székely posztóharisnya fejlődéstörténetéhez. (1957) In: <i>Néprajzi és nyelvjárási tanulmányok</i>. Bukarest. 140–144.</p>		
8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Observații
1–3. Istoria vestimentației citadine. Influența diferitelor stiluri istorice asupra portului țărănesc	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbateri	
4. Valorificarea izvoarelor istorice scrise	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbateri	
5. Analiza croiului: descompunerea piesei în părți componente, estimarea cantităților de material, evidențierea tehnicii de utilizare a materialului	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbateri	
6. Idealul de frumusețe oglindit de portul țărănesc	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbateri	
7. Prezentarea grupurilor de port regionale, analiza caracteristicilor acestora	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbateri	
<p>Bibliografie 1-3. BROBY-JOHANSEN, Rudolf</p>		

1969 *Az öltözködés története*. Budapest
 DOMANOVSKY Endre
 1979 *Korok ruhái*. Budapest
 SZILVITZKY Margit
 1974 *Az öltözködés rövid története*. Budapest
 TOMPOS Lilla
 É.n. *A díszmagyar. A magyar díszöltözet története*. Budapest
 VÉGH János (szerk.)
 1977 *Képes divattörténet az ókortól napjainkig*. Budapest
 4.
Erdélyi Magyar Szótörténeti Tár I–XII.
 FLÓRIÁN Mária (szerk.)
 1998 *Az Mester Emberek Míveinek árazása. Váltó- és vásármíves magyar szabók, német szabók és zubbonyosok árszabásai (1626–1820)*. Budapest, MTA Kutatóintézet
 SZÖCSNÉ GAZDA Enikő
 2015 *A háromszéki hozomány a 19. században*. Szentendre
 5.
 FORMAGIU, Hedvig Maria
 1974 *Portul popular din România*. Muzeul de artă populară al RSR, București
 GOIA, Ioan Augustin
 1982 Probleme ale evoluției croiurilor. Geneza și evoluția croiului orizontal spațiul european. *Biharea X*. 7–49.
 6.
 FÜLEMILE Ágnes –Stefény Judit
 1989 *A kazári női viselet változása a XIX–XX. században*. Dissertationes Ethnographicae 7. Budapest
 KATONA Edit
 2001 „Félre gatyá, pendely”. *Látható és láthatatlan a magyar népviseletben*. Budapest
 TÖTSZEGI Tekla
 2009 *A mérai viselet változása a XX. században. A mérai magyar női viselet és kontextusai*. Marosvásárhely
 7.
 DEÁK Éva
 2015 *Népviseletek a 17–18. századi Erdélyben a viseletsorozatok tükrében*. In BALOGH Balázs (főszerk.): *ETHNO-LORE*, Budapest
 FARAGÓ József – NAGY Jenő – VÁMSZER Géza
 1977 *Kalotaszegi magyar népviselet. (1949–1950)*. Bukarest
 GAZDA Klára – Haáz Sándor
 1998 *Székelyek ünnepelőben. Színek és formák a székelyföldi népviseletben*. Budapest
 GYÖRFFY István
 1912 *A feketekörösvölgyi magyarság viselete*. *Néprajzi Értesítő* XIII. 1–25.
 KÓS Károly
 1972 *Ismeretlen magyar népviseletekről. Aranyosszék*. In KÓS Károly: *Népelet és néphagyomány*. Bukarest, 194–196.
 2000 *Mezőségi öltözet*. In *A Mezőség néprajza*. Mentor Kiadó. 196–239. Marosvásárhely.
 KÓSA-SZÁNTÓ Vilma
 1979 *Csángó népviselet*. In: KARDALUS János (szerk.) *Hargita megyei népviselet*. 103–149. Csíkszereda
 NAGY Jenő
 1957 *A torockói magyar népi öltözet*. Bukarest
 1972 *Öltözet*. In KÓS Károly – SZENTIMREI Judit – NAGY Jenő: *Kászoni székely népművészet*. 225–268. Bukarest
 1974 *Öltözet*. In KÓS Károly – SZENTIMREI Judit – NAGY Jenő: *Szilágysági magyar népművészet*. 197–207. Bukarest
 1978 *Öltözet*. In KÓS Károly – SZENTIMREI Judit – NAGY Jenő: *Kis-Küküllő vidéki magyar népművészet*. Bukarest. 255–314.
 1981 *Öltözet*. In KÓS Károly – SZENTIMREI Judit – NAGY Jenő: *Moldvai csángó népművészet*. Bukarest. 306–417.
 2000 *Népviselet*. In: Dr. Kós Károly – Szentimrei Judit – Dr. Nagy Jenő – F. Halay Hajnal Furu Árpád: *Torockói népművészet*. Kolozsvár. 227–328.
 PAPP JÁNOSSY Magda
 1971 *Györgyfalva viselete*. *Ethnographia* LXXXII. 497–567.
 SZÖCSNÉ GAZDA Enikő
 2015 *A háromszéki hozomány a 19. században*. Szentendre
 TÖKÉS Béla
 1935 *A mezőségi magyar viselet*. *Néprajzi Értesítő* XXVII. 68–76.
 1938 *Magyarpalatkai viselet*. *Ethnographia* XLIX. 192–198.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina a fost concepută în concordanță cu curriculele departamentelor de etnologie-antropologie din universitățile din alte universități, totodată are ca scop ca studenții să însușească capacități de analiză generală individuală care să le ajută pe parcursul carierei în diferite instituții și locuri de muncă

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Parcurgerea și însușirea materialului, prezentarea critică	Examen	50%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Realizarea sarcinilor	Activitate în cadrul seminarului	15%
	Cercetare proprie	Lucrare realizată pe baza unei cercetări proprii	35%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Însușirea conceptelor de bază Capacitatea de prezentare individuală și evaluarea critică a proceselor majore 			

Data completării
15.01.2019

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar/
laborator/ proiect

Data avizării în departament
20.01.2019

Semnătura directorului de departament

Notă:

- 1) Ciclul de studii - *se alege una din variantele:* Licență/ Master/ Doctorat;
- 2) Regimul disciplinei (conținut) - *pentru nivelul de licență se alege una din variantele:* DF (disciplină fundamentală)/ DD (disciplină din domeniu)/ DS (disciplină de specialitate)/ DC (disciplină complementară);
- 3) Regimul disciplinei (obligativitate) - *se alege una din variantele:* DI (disciplină obligatorie)/ DO (disciplină opțională)/ DFac (disciplină facultativă);
- 4) Un credit este echivalent cu 25 – 30 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual).